



חוברת תלמיד • קריאה והבנה • חנ"מ (אותיות גדולות ותמונות)

יוצאים לשביל: טיולים



איך מתכננים טיול כמו מקצוענים, מה נכנס לתרמיל המושלם, איך מפה מקופלת הצילה את נועה, ולמה הטלפון נשאר בתרמיל – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.



שם:

כיתה:

תאריך:

טקסט ושאלות

- 11 הטקסט: יוצאים לטיול
- 12 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 13 חלק ב' – צלילה
- 15 חלק ג' – מעמקים
- 17 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 7 דף האסטרטגיות
- 8 מפת הצלילה
- 9 סימניות לגזירה
- 10 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חנ"מ

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה – חנ"מ. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- לאתר מידע גלוי בטקסט ובטבלה (סימון שבילים, כמות מים, סוגי מסלולים, מה נכנס לתרמיל), ולהבין כללי בטיחות: מספרים למבוגר על המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן.
- לקרוא בין השורות: לזהות פרט מוקדם שמרמז על ההמשך ונקודת מפנה בסיפור, ולזהות טענה, נימוקים, טענת נגד והפרכה בטקסט טיעוני, כולל תפקידן של מילות קישור.
- לחבר את הטקסט לחיים: לנסח עמדה מנומקת על תכנון, ציוד ושימוש בטלפון בטיול, ולתרגל דרך להירגע ברגע מלחיץ בעזרת עש"ן ד"ק.

גרסה קצרה – 10 דקות

קוראים בקול את הפסקאות של נועה בפיצול השבילים, מהרגע שהתברר שאין קליטה ועד 'אנחנו כאן', ועונים יחד על שתי שאלות: איזה פרט מההתחלה רמז על הסוף, ומה מלמדת התגובה של נועה על אופייה. אחר כך מתרגלים דקה אחת של עש"ן ד"ק. מסיימים בשלושת כללי הזהב: מספרים למבוגר את המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן, ומשחקים סבב מהיר של 'לתרמיל או נשאר בבית'.

שאלת פתיחה לכיתה

האם הלכתם פעם לאיבוד, בטיול, בקניון גדול או בעיר חדשה? מה הרגשתם באותו רגע, מה עשיתם, ומה עזר לכם להירגע ולמצוא את הדרך?





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

חוסן בשביל: גש"ר מאח"ד • עש"ן ד"ק • מעש"ה

עש"ן ד"ק הוא לב הנושא: כשהולכים לאיבוד או נבהלים בשביל, כמו נועה, עוצרים, מכווצים ומשחררים שרירים, נושמים לאט, אומרים משפט מחזק ובוחרים צעד קטן קדימה, למשל לחפש את סימון השביל. גש"ר מאח"ד מראה שלנועה היו כמה ערוצי התמודדות: שכל (קריאת מפה ומצפן), דמיון (סבא שיושב לידה ואומר 'תסתכלי טוב'), חברה (שאלה את כולם מה הם רואים) וגוף (נשימה ארוכה). מעש"ה מופיע במסלול של חט"ע, כשנוי עוזרת לאיתן הלחץ. היא אומרת לו 'אני כאן איתך' (מחויבות), שואלת מה מלחיץ אותו (שאלות), מציעה לו להיות אחראי על המפה (עידוד לפעולה), ויחד הם עוברים על מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה (הבניית רצף). הלכתם לאיבוד בשביל או נבהלתם, כמו נועה? עש"ן ד"ק: עוצרים ואומרים "עצור!", מכווצים ומשחררים אגרופים, נושמים לאט – ואז דמיון מודרך וקשב: מסתכלים סביב, מחפשים את סימון השביל, פותחים את המפה. ותמיד: מספרים למבוגר/ת על המסלול ולא מטיילים לבד.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור – 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וחימום	שאלת החימום: 'האם הלכתם פעם לאיבוד, בטיול, בקניון או בעיר חדשה? מה עזר לכם?'. מציגים את שקופית הפתיחה ואת שלושת מפלסי הצלילה: פני המים, צלילה, המעמקים. לפני הקריאה מסתכלים על הכותרת, על האיור ועל כותרות הטבלה ומנחשים מה נלמד.
10	קריאה ראשונה ותחנת עצירה	כל קבוצה קוראת את הטקסט ברמה שלה: 'המפה של נועה', 'מתכננים טיול כמו מקצוענים', 'הטלפון נשאר בתרמיל', 'התרמיל שלי' או 'יוצאים לטיול'. בתחנת העצירה עוצרים ושואלים: איזה פרט מההתחלה רמז על ההמשך? מה היה מתוכנן ומה הפתיע? מה עמדתכם עד עכשיו?
10	צוללים בשלושה מפלסים	פותרים את שאלות פני המים (מידע גלוי), עוברים לשאלות הצלילה (פרט מקדים ונקודת מפנה, קריאת הטבלה, מילות קישור, טענת נגד והפרכה) וסוגרים בשאלה אחת מהמעמקים. בודקים יחד בעזרת מפתח התשובות ומבקשים מהתלמידים להראות במדויק איפה בטקסט מצאו את התשובה.
8	עוצרים, משחררים שרירים, נושמים: תרגול עש"ן ד"ק	חוזרים לרגע שבו נועה עצרה את הוויכוח בפיצול השבילים. מתרגלים יחד את עש"ן ד"ק: ע, עצור. ש, שרירים: מכווצים אגרופים ומשחררים לאט. נ, נשימה: שאיפה איטית ונשיפה ארוכה. ד, דיבור עצמי: משפט מחזק, למשל 'אני יודע/ת לעצור ולחשוב'. ק, קדימה: בוחרים צעד קטן אחד וממשיכים, כמו לחפש את סימון השביל. אחר כך מוסיפים דמיון מודרך קצר: מדמיינים שביל רגוע ומחפשים בקשב רב את הפס האדום לבן-אדום. מסכמים את כללי הזהב: מספרים למבוגר את המסלול, לא יוצאים לבד ונשארים בשביל המסומן.
8	משחקים ומסלול בחירה	בזוגות משחקים במשחק המיון (לתרמיל או נשאר בבית), בנכון או לא נכון ובמסלול הבחירה של הרמה. אחרי כל בחירה מנמקים בקול למה היא הכי בטוחה או הכי הוגנת. קבוצת חט"ע ממיינת משפטים לפי תפקידם בטיעון: טענה, נימוק, טענת נגד ומסקנה.
4	כרטיס יציאה	כל תלמיד/ה ממלא/ת כרטיס יציאה אחד: כלל בטיחות שאזכור, הצעד הראשון שלי כשאני נבהל/ת, או פריט שנכנס לתרמיל ופריט שנשאר בבית. משימת הכתיבה הפתוחה ניתנת להמשך בבית.





מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

טיפים להנחיה

- לפני הקריאה, בזמן הקריאה ואחריה: לפני הקריאה מסתכלים על הכותרת, על האיור ועל כותרות הטבלה, ומנחשים. בזמן הקריאה עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים בטקסט מילים קשות ופרטים חשובים. אחרי הקריאה חוזרים לניחוש ובודקים אם הוא התאמת. כדאי להזכיר שטעות בפני המים היא הזמנה לחזור לפסקה הרלוונטית, ולא כישלון.
- צוללים בהדרגה: בפני המים התשובה כתובה במפורש, ומבקשים להראות איפה. מתחת למים קוראים בין השורות ושואלים למה הכותב בחר כך, למשל למה המפה מופיעה כבר בפסקה הראשונה או מה עושה המילה 'לפניך'. במעמקים אין תשובה אחת נכונה, ומעריכים נימוק ודוגמה אישית. כדאי לתת לתלמידים חזקים לנסח טענת נגד הוגנת לפני שהם מפריכים אותה.
- מרחב בטוח: חלק מהתלמידים חוו מצב שבו הלכו לאיבוד, נבהלו או נלחצו בלי טלפון. מזמינים לשתף רק מי שרוצה ורק במה שנוח לו או לה. השיעור הוא תמיכה ולמידה ולא טיפול. אם עולה מצוקה, חרדה מתמשכת או חשש לשלומם של תלמיד או תלמידה, פונים ליועצת. אפשר גם לפנות לנאמני החוסן המורים או לנאמני החוסן התלמידים.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חנ"מ

תשובות בבחירת התמונה: מים, כובע, בשביל המסומן. במיון: מים וכובע לטיול, כפכפים ורמקול נשאים בבית. בשאלה הפתוחה מקבלים כל אחד מהשבבים, למשל מים, כובע, נעליים, אוכל או מפה, וגם הצבעה או ציור. מחזקים את המשפט 'עוצרים, נושמים וקוראים למבוגר'.

מפתח תשובות למורה – חנ"מ. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.





מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות (המשך)

שאלה	תשובה
1	מים
2	כובע
3	בשביל המסומן
4	1. נכון 2. לא נכון 3. נכון
7	מים ← לטיול; כפכפים ← בבית; כובע ← לטיול; רמקול ← בבית
8	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג





כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

לפני	בזמן	אחרי
 מסתכלים מה רואים בתמונה?	 קוראים לאט שורה ועוד שורה.	 מספרים מה קרה?
 חושבים על מה הסיפור?	 מסמנים מילה קשה – עיגול.	 מרגישים מה אני מרגיש/ה?

מקרא סימונים בעיפרון 

 מתחבר אליי	 מפתיע אותי	 לא הבנתי	 משפט חשוב	 מילה לא מוכרת
---	---	---	--	--

רשימת בדיקה לקורא/ת 

קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט	☐
קראתי את כל הטקסט עד הסוף	☐
סימנתי מילה שלא הבנתי	☐
קראתי שוב את מה שלא היה ברור	☐

המטרה שלי בקריאה 

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?





כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי



מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים



צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה



שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
	מים	
	כובע	
	נעליים סגורות	
	שביל מסומן	





כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂



המעמקים

אני

- מה אני חושב/ת? 🧡
- מה אני מצייר/ת? 🎨

השאלה שלי: 🗨

יוצאים לשביל: טיולים
חנ"מ 🌿



צלילה

חושבים

- למה? 🤔
- מה מרגישים? 😊

השאלה שלי: 🗨

יוצאים לשביל: טיולים
חנ"מ 🌿



פני המים

מוצאים

- מי? 👤
- מה קרה? ❓

השאלה שלי: 🗨

יוצאים לשביל: טיולים
חנ"מ 🌿





כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

מים	
כובע	
נעליים סגורות	
שביל מסומן	





הטקסט • טקסט קצר עם תמונות

יוצאים לטיול

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט קצר עם תמונות. לאן אתם אוהבים לטייל? 🌳

הניחוש שלי:

מילון קטן



מים



כובע



נעליים סגורות



שביל מסומן

הערות שלי ✎

1 שותים הרבה מים. 💧

2 שמים כובע על הראש. 🧢

🛑 **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן?

מה לדעתכם יקרה עכשיו?

3 נועלים נעליים סגורות. 🦿

4 הולכים בשביל המסומן. 📍





שאלות לפי עומק • חנ"מ

יוצאים לטיול

שם: _____

חלק א' - שחייה על פני השטח

בואו נמצא מילים בטקסט!



תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה שותים בטיול? (הקיפו את התמונה הנכונה)



קפה



מים



משקה מתוק

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה שמים על הראש? (הקיפו את התמונה הנכונה)



צעף



כפפות



כובע

תמונה ומילה

פני המים • כתוב בטקסט

3

איפה הולכים? (הקיפו את התמונה הנכונה)



בשביל
המסומן



בין הקוצים



על הסלעים





שאלות לפי עומק • חנ"מ

יוצאים לטיול (המשך)

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

4

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	נכון ✓	לא נכון ✗
בטיול שותים הרבה מים. 💧	☐	☐
שמים כובע על הרגליים. 🧢	☐	☐
הולכים בשביל המסומן. 📍	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

5

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

קפה

כובע

מים

מחסן מילים:

1. שותים הרבה _____ . 💧

2. שמים _____ על הראש. 🧢

חלק ב' - צלילה

בואו נחשוב: למה זה חשוב? 🤿

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

6

מסמנים בטקסט

• הקיפו את המילה "מים" בטקסט.





שאלות לפי עומק • חנ"מ

יוצאים לטיול (המשך)

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

7

מה לוקחים לטיול ומה משאירים בבית? – גזרו והדביקו במקום הנכון

בבית

לטיול

כובע

כפכפים

מים

רמקול

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

8

מתחו קו בין הציור למילה

א. נעליים

ב. מים

ג. שביל

ד. כובע

1.

2.

3.

4.





שאלות לפי עומק • חנ"מ

יוצאים לטיול (המשך)

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

9

כתבו או ציירו: מה שמים על הגוף ומה לוקחים בתיק?

שמים על הגוף 	לוקחים בתיק 

חלק ג' - מעמקים

עכשיו תורכם: מה אתם חושבים?



העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

10

מה נועה יכולה לעשות?  

מקרה לבחינה: נועה בטיול

נועה בטיול.  חם מאוד. נועה צמאה.

כתיבה ונימוק

המעמקים • מעבר לשורות

11

מה את/ה לוקח/ת לטיול?

אוכל 

נעליים 

כובע 

מים 

מפה 





שאלות לפי עומק • חנ"מ

יוצאים לטיול (המשך)

כלי חוסן

המעמקים • מעבר לשורות

12

בטיול קשה לכם? (עש"ן ד"ק) 🖐️ עוצרים. 🧭 נושמים לאט. 💪
אומרים: "אני יכול/ה!" כתבו משפט אחד שתגידו לעצמכם.

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

13

ציירו את עצמכם בטיול: עם כובע 🧢, נעליים סגורות 📖 ובקבוק
מים 💧.





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
			אני יודע/ת מה שותים בטיול
			אני יודע/ת מה שמים על הראש
			אני יודע/ת איפה הולכים בטיול



כרטיס יציאה

יוצאים לשביל: טיולים • חנ"מ

שם:

כיתה:

תאריך:

1. דבר אחד שלוקחים לטיול: ____

2. הקיפו מה נועלים לטיול: או ?

3. איך הרגשתם בשיעור? הקיפו:

כמה נהייתם מהטקסט? 1 2 3 4 5





בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • יוצאים לשביל: טיולים • חוברת תלמיד
לחנ"מ

